

1. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995. № 20/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/20/95-вр> Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984. № 80-73-X. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/80731-10>

2. Концепція реформування інституту адміністративної відповідальності в Україні. Центр політико-правових реформ. URL : <http://www.pravo.org.ua/publicna-administratsiia/administratyvne-deliktne-pravo/1030-the-concept-of-reform-of-the-administrative-responsibility-in-ukraine-ua.html>.

3. Горбач О.В.: Адміністративна відповідальність неповнолітніх, батьків, або осіб, які їх замінюють: дис., канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ. 2006. 215 с.

Грузин Валерія Анатоліївна
студентка магістратури,
співробітниця Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

ПЕРЕЙНЯТТЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕРВ'Ю З НЕПОВНОЛІТНІМИ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ОЗНАК ТА НАСЛІДКІВ НАСИЛЬСТВА

Захист прав дитини є одним із пріоритетів у кожній країні, адже рівень їхньої безпеки та захищеності, стан їхнього розвитку є одним із показників цивілізованого та розвиненого суспільства. Існує необхідність у дієвому захисті прав дитини і досить таки розповсюдженою проблемою, котра потребує вирішення, є допит дитини щодо виявлення ознак та спричинених наслідків щодо насилля, де дитина була свідком чи стала потерпілою стороною. Подібні ситуації є досить травмуючими для дитячої психіки, але не у всіх випадках відповідними установами цьому приділяється належна увага.

У Законі України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» вказано, що «дитина, яка постраждала від домашнього насильства – це особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства» [2]. Дослідивши рішення Європейського суду, у яких визначається подібна тематика, слід звернути на справу «Єремія проти Республіки Молдова», де зазначається інформація, що в разі, якщо дитина спостерігає систематичне насильство по відношенню до одного зі своїх батьків з боку іншого, вона сама є жертвою насильства і має право на захист з боку держави [1]. У громадській організації «Ла Страда – Україна» наведено статистичні дані підвищення фактів жорстокого поводження з дітьми за останні роки. Зазначено, що на гарячу лінію для дітей та молоді за

допомогою у 2019 році звернулося 20 тисяч постраждалих, у 2020 надійшло 100 тисяч звернень, а за перший квартал 2021 – 40 тисяч. Таким чином, кількість звернень щодо випадків насильства над дітьми в період карантину набагато підвищилася. Виникають ситуації, коли в сім'ї відбуваються випадки домашнього насильства, де діти є його свідками, і тому мають бути ідентифіковані як постраждалі, навіть якщо не вони звернулись до поліції, а їх мати чи інші особи. Із погляду психології, дії, котрі вчинялися з дитиною, у майбутньому можуть вплинути на її психіку в подальшому житті, сформувані ряд емоційних і поведінкових проблем, включаючи тривогу, депресію, низьку самооцінку, непослух, та ряд інших несприятливих факторів. Поліцейський, що складає протокол щодо кривди відносно іншого члена сім'ї, поліцейські все одно повинні протягом доби повідомити службу у справах дітей про такий випадок. І ключовим питанням у цій ситуації має бути отримання інформації щодо вчиненого злочину від дитини-потерпілої чи дитини-свідка, щоб якомога мінімізувати повторне травмування дитини.

Тому постає необхідність в оволодінні спеціальними знаннями, навичками та вміннями комунікації з дитиною. Основою ефективної взаємодії з дитиною є дотримання ряду правил, що пов'язані із наявністю особи, котра володіє знаннями стосовно психологічних, фізіологічних та вікових особливостей розвитку дитини, особливостей комунікації з урахуванням віку, оволодіння вміннями необхідними для ефективного спілкування з дитиною та безпечного для дитини середовища.

Для реалізації ефективної системи захисту дітей, необхідно запровадити певні методи для покращення ситуації у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Наприклад, це можна впровадити закладами освіти та їх працівники, котрі мають активніше долучатися до виявлення фактів домашнього насильства та обов'язково і невідкладно повідомляти про факти служби у справах дітей та поліцейського відділку.

Також важливим аспектом у мінімізації травмування психіки неповнолітнього є запровадження ряду заходів, пов'язаних із проведенням інтерв'ю дитиною відразу після повідомлення фактів, що свідчать про вчинення того чи іншого виду насильства, проводити інтерв'ю виключно у спеціально обладнаному або пристосованому для цих цілей приміщенні; проведення судового засідання без присутності громадськості, у закритому режимі; забезпечення можливості дитини бути допитаною в суді у відсутності підсудної особи; проведення якомога меншої кількості опитувань, настільки, наскільки це є вкрай необхідним для цілей кримінального провадження [4].

Від домашнього насильства в державі потерпають сотні тисяч осіб. За офіційними даними, поліція за рік реєструє понад сотню тисяч звернень за фактом насильства в сім'ї. Але до правоохоронців звертаються не більш ніж 20% постраждалих від насильства. Таким чином, виникає питання у дослідженні міжнародного досвіду. У законодавстві нашої держави

закріплено поняття «допит», але міжнародні стандарти використовують термін «інтерв'ю». Різниця між допитом та інтерв'ю має різні підходи до суті однієї справи. Інтерв'ю має на меті не тільки отримати інформацію від особи, а й проводиться з урахуванням психологічних та вікових особливостей неповнолітньої особи. Одним із найважливіших міжнародних документів є Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства або Лансаротська конвенція, яку Україна ратифікувала ще 9 років тому. Відповідно до статті 35 Конвенції, опитування дитини, а також і її допит, має відбуватись із урахуванням таких умов:

1. Опитування чи допит має відбуватись у спеціально обладнаному та прилаштованому для цих цілей приміщенні.

2. Особа, яка проводить опитування чи допит дитини, має пройти відповідну підготовку.

3. Проведення всіх опитувань чи допитів дитини має бути здійснено однією й тією ж особою.

4. Має бути забезпечена відеофіксація опитувань чи допитів дитини та прийняття відеосвідчень дитини як доказ у справі [3].

Дослідивши історію, варто зазначити, що у 1924 році Лігою Націй було розроблено та прийнято Женевську декларацію прав дитини. Це питання знайшло відображення й у Загальній декларації прав людини, прийнятій ООН у 1948 році. У 1959 році ООН прийняла Декларацію прав дитини. 20 листопада 1989 року Генеральною Асамблеєю ООН було прийнято Конвенцію про права дитини, що правомірно вважається міжнародною дитячою Конституцією. Конвенцію було ратифіковано Україною ще 27 лютого 1991 року і вона набула чинності 27 вересня того ж року. Європейський союз підтримує Україну у напрямку удосконалення законодавчої бази, у тому числі спрямованих на захист та забезпечення прав дітей.

Підводячи підсумки, варто підкреслити, що питання має бути не в тому, може чи ні дитина надати реальну інформацію стосовно події, а в тому, що потрібно для того, щоб побудувати таку взаємодію з нею, щоб отримати інформацію та водночас не допустити вторинного травмування дитини. Тому оволодіння комунікативними знаннями, навичками та вміннями є обов'язковою умовою побудови якісної та безпечної комунікації з дитиною. Такий підхід гарантує безпеку дитині та сприяє отриманню цінного доказового матеріалу у справі. За необхідне має бути удосконалення чинного законодавства, перейняття міжнародного досвіду в покращенні стану захисту дітей у країні.

1. Чумак Ю.В. Дитина – свідок домашнього насильства – має бути почутою та захищеною. Харківська правозахисна група. Інформаційний портал «Права людини в Україні». URL : <https://khp.org/1608809322>.

2. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.

3. Конвенція ООН про права дитини. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

4. Кочемировська О.О. Вікова психологія для суддів: дитина в контакті з законом. Харків. 2009, 100с.

Гузенко Владислав Олегович
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань

науковий керівник:

Миронюк Роман Вікторович
професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ВПЛИВУ ДО НЕПОВНОЛІТНІХ

Важливим аспектом будь-якого середовища виступає кількість правопорушень вчинених неповнолітніми особами. Значення даного питання необхідно пов'язати з моральним станом у суспільстві. Кількість вчинених правопорушень неповнолітніми особами прямо впливають на цей аспект, вони значною мірою впливають на суспільство в цілому.

Відтак, слід зазначити, що на сьогодні ми можемо спостерігати збільшення кількості адміністративних правопорушень учинених саме неповнолітніми особами. Тому дуже велике значення на сьогодні має застосування відповідальності до даних осіб із метою їх виховання та попередження вчинення нових адміністративних правопорушень.

Говорячи про притягнення неповнолітніх осіб до адміністративної відповідальності, ми маємо розуміти, що воно має свої певні особливості. Слід зауважити, що існує вичерпний перелік проваджень, у якому особи, котрі не досягли вісімнадцяти років можуть нести відповідальність на загальних підставах. Цей перелік законодавець нам надає у статті 13 Кодексу України про адміністративні правопорушення [1].

Звертаючи ж увагу на інші правопорушення, котрі вчиняються неповнолітніми, потрібно зауважити, що у разі їх вчинення до даних осіб можливе застосування виключно заходи впливу котрі передбачаються статтею 24-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Також ми маємо розуміти, що, попри певну незалежність, у разі притягнення неповнолітніх осіб до адміністративної відповідальності, під час судового розгляду відповідно до статті 56 Кодексу адміністративного